

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvánterék és hirdetések.

MURAKÖZ

EMRszéki árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetéseket jutányosan számíttatnak.

Nyilvánterék ára 50 fillér.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolvasó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapnyilvántartó:
STRAUSZ SÁNDOR.

A Jurák-pör tanulságai.

Sajátságos egy ország ez a szép Magyarország. A természet remekaitól a legnagyobb mértékben megáldva. Termékenysége nélkül fogva tejjel-mézszel folyó Kánaánnak nevezik már a legrégibb időkben. Az itt letelepedett idegenajku népek a legteljesebb szabadságot élvezték mindenkor. Törvény védelmezi őket ma is, remcsak vagyonukban s személyükben, de a legszélesebb keretben nyelvüket is gyakorolhatják úgy a községi, mint törvényhatósági adminisztrációban, valamint az iskolában — nagyobb mértékben, mint bárhol másutt.

És mindezek dacára mégis van nemzetiségi kérdés. A nemzetiségek mégis elnyomtatásról beszélnek. S ha szabad folyást engednének képtelen óhajaik megvalósításának, úgy kikezdenék ezt az országot, hogy a magyarság számára csak egyes parányi szigetet maradvánának meg az ország térképéből.

Ha e helyen politikáról nem beszélhetünk is, mégis kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy a mostani országos politikát lényeg a nemzetiségi kérdés dominálja. Nincsen olyan sarka ennek a szerencsétlen országnak, hol burján ne ütné fel a fejét. A helyett, hogy a nemzetiségek összefognának a magyarsággal és a maguk érdekében is közösen munkálkodnának a gazdasági viszonyok javításán, az ország anyagi jólétének emelésén, a kultúra felvirágoztatásán, a független államiság felépítésén: hol izetlen alatomos aknamunkájukkal, hol meg szemérmellen nyílt támadásaikkal folytonos akadályokat gördítenek a békés fejlődés, a végleges kibontakozás elé.

Az ország szekere megfeneklük; a sebek nehogy begyógyulnának, de minduntalan újabbak fakadnak, melyek az ország életéről csak gyöngítik!

Ime itt a Muraköz is! Habár általában kedvezőbbek itt a viszonyok, mint bármely más nemzetiségi vidéken, még sincs békeség itt sem. Nem a lakosság az oka, hogy itt is nemzetiségi kérdésekről beszélünk. A mi jóra való muraközi népünk szembeszáll minden ellenséges indulatu idegen befolyással. Visszautasít minden tolakodó beavatkozást a Drávánálról. Hű marad az anyaországhoz azzal a rendületlen hitartással, mely n. e. g. külömbözteti a muraközi horvátságot minden egyéb hazai nemzetiségtől.

Nálunk az a baj, — hogy amfibikus életet élünk: politikailag magyar területen vagyunk, egyháziilag pedig Horvátországhoz tartozunk. Ennek a képtelen helyzetnek azután képzelhetetlen kínóvái vannak. Az egyházi viszony áldatlan gyümölcsöket terem. Akadnak néha lelkipásztorok — tisztelet a kivételnek — kik ahelyett, hogy a lelkiharmoniót ápolnák; kik ahelyett, hogy az idegennyelvűséget a hazafias érzéssel ösz-

szegyeztelnék, ép az ellenkezőre törekszenek: disszonanciát keltenek a fogékony lelkükben, zavarják a processzust, mely a magyarsodást a felszigeten lépésről-lépésre előbbre viszi.

Hogy ezt a fájó sebünket ezuttal feltárjuk, a Jurák-pör az indító oka. Egy pör, mely a hirhedt viziszentgyörgyi lelkészt ismét a bíróság elé állította. Azért került megint Jurák Zvonimir a tárgyaló terem sorompói elé, mert egyházi hivatását nemzetiségi térre terelte. Azon a területen próbálkozott ismét szántani, ahol jó buzát aratni nem akart. Olyan vetőmagot próbált elhinteni, mely csak azt ígért: burján, hogy vele a hazafias érzést a viziszentgyörgyi nép szívében megmételjezzék.

A bíróság, mely őt cselekedeteért kérdőre vonta, vallás elleni vétség miatt mérte ki reá a büntetést. Megbotránkoztatónak találta, mert Jurák Zvonimir az oltárt használta fel arra, hogy magyarelles eszméi minél fogékonyabb talajra találjanak.

Mi meg azt találjuk megbotránkoztatónak, hogy ez a lelkész még mindig nem ábrándult ki rögeszméiből: mintha ő neki itt missziója volna; mintha ő azért volna itt, hogy a népet hazafias érzelmeiben megingassa; mintha azért kapta volna pátrónusa kegyelméből jövedelmező magyar plébániáját, hogy itt a horvát agitációnak apostolává nője ki magát!

Igaz, kézzelfogható bizonyítékok nem állottak rendelkezésére a bíróságnak, hogy állameszme elleni izgatásért őt elítélje — elég ravasz és jámbor ő ahhoz, hogy ilyen bizonyítékokat a bíróság kezeibe ne szolgáltatson; de ez a rá nézve kedvező körülmény nem változtat ama meggyőződésünkön: hogy Jurák nem közénk való s hogy Jurák csak egy egészségtelen hajléka annak az áldatlan helyzetnek, mely a zagrábi kapcsolat követeléseben a Muraközben kialakult.

Minek izgat ő itt köztünk? Minek szálla ő neki a magyar tanítás abban az iskolában? Ha ő olyan kifogástalan magyar, aminőnek az ő bűnügyi tárgyalásai alkalmával magát váltig hirdetni szokta: miért nem fog kezét a tanítóval? Miért nem működik azzal karöltve az iskola színvonalának emelésére s arra, hogy a tanulmányosság az iskolai tanítás révén ne csak a hittant érse meg jobban, de egyéb tudományokban is haladjon, a magyar hazafias érzésben megerősödjék!

De Jurák nem ilyen magyar ember! Ő a vezetésére bizott jóhiszemű népet nemcsak nem védi külső ellenséges áramlatokkal szemben, de azok apostolául szegődik. Nem-hogy a nép szívében a hazaszeretet oltárát felépítene, de felkavarja hamis tanáival annak lelkinyugalmát, hogy az életnek amugy is súlyos terheit még nehezebben, talán elégedetlenséggel is viselhesse.

Felvilágosítja a népet, hogy joga van

követelnie, hogy ne magyarul, hanem horvátul tanítsanak iskolájukban. Lerántja a sárga földig a magyar iskolának a működését, színvonalát. Lekicsinyíti ezzel a magyar kulturát is a horvát kultúrával szemben. S mikor a legszélesebb akció indul meg a visszacsatolás érdekében; amikor az új népoktatási törvény a magyar nyelv tanításának tágabb teret akar biztosítani az idegentannyelvű népisiskolákban: akkor ez a horvát apostol az ellenkezőre vállalkozik: saját iskolájában vissza akarja állítani a horvát tannyelvet; a Földet ellenkező irányban való forgatásra akarja kényszeríteni; talán a Drávát is el szeretné párolgattani; hogy mi se válassza el a Muraközt az ő szülőhazájától — Horvátországtól!

Éppen ezért szerencsétlen ez az áldott Magyarország! Nem tekintni se származását, se hazáját a jövevénynek, hanem szeretettel ölel magához mindenkit. Nyujt neki mindent. Nem vonja meg senkitől földjének tápláló nedvét, mindenkinek szeretettel biztosítja a megélhetést. A jogok kimérésében nem jár el egyoldaluan, hanem ki-ki a legteljesebb mértékben élvezheti s használhatja ki egyéni szabadságát a maga boldogulásának, jólétének előmozdítására.

És mégis akadnak — a Jurák jessel is bizonyítja — kik ezzel a vendégjoggal visszaélnék; kik nem hogy halásák lennének az anyaföldnek, mely nekik kényelmes, gondtalan egzisztenciát biztosít: de állásuk tekintélyével visszaélnék egyenesen a magyarsággal, egyenesen a Haza ellen törnek!

No, de ez így nem maradhat örökké! Elvégre is a hur el fog pattanni. S akkor majd meg fog nyílni az édes Haza földje, hogy kihányja a gyomrából s nem ide való elemeket. S akkor Jurák Zvonimirnek sem lesz itten helye. Ő is fel fogja majd szedni a sátorfáját s vissza fog térni oda, ahonnan jött. Horvátországban azután csatlakozhatik azokhoz, akiknek az a legnagyobb fájdalmuk, hogy Muraköz Magyarországhoz tartozik.

Az ő hangja abba a kórusba való. De mi akkor sem ijedünk meg, hanem erélyesen dolgozunk azon: hogy Muraköz magyar püspökséghez csatlakoztassék s hogy addig is be fogjuk azoknak a száját, kik a Muraközben Magyarország ellen agítálnak, a magyar szó ellen kiabálnak!

A Dunántúli Közművelődési Egyesület évkönyve.

A D. K. E. XVII-ik évi rendes közgyűlését ez évben május hó 30-án és 31-én Sopronban fogja Széll Kálmán díszelnök vezetése alatt megtartani. A nagy kulturgyelet, melynek működése az egész országra fontos, most számol be legutóbbi megjelent évkönyvében működéséről. A D. K. E. vese-

tését lankadatlan szeretettel és lelkesedéssel vizsi nagyjelentőségű hivatásában Széll Kálmán; mellette ögróf Pallav cini Ede és Rákosi Jenő állanak a kultura munkájában s legfőképpen nekik köszönhető, hogy sikerült a lefolyt évben a Dunántul hivatott társadalmának érdeklődését az egyesült létevései iránt fokozottabb mértékben felkelteni. Ennek egyik látható eredménye volt két nagy megye kulturárumának életbeléptetése, amennyiben megalakult a »Pécs Baranyavármegyei Közművelődési Egyesület« ögróf Benyovszky Móríc és Ereth János főispánok vezetésével, valamint a »Zalavármegyei Közművelődési Egyesület« ögróf Balthyányi Pál főispánnal az élén. Tovább fejlesztette a D. K. E. az oly eredményesen kipróbált nép- és vándorkönyvtári intézményt is; kilencven teljesen felszerelt ily könyvtár terjeszti a művelődést a Dunántulon. A magyar nyelv tanításában kiünt tanítók és papok segítségével is fordított 2000 koronát azon összegeken kívül, melyet a »Somogyvármegyei Fiók-egyesület« és a Komáromvármegyei Közművelődési Egyesület« ily címen folyósított. 1907. során a tagok létszáma 35 alapító, 22 pártoló és 2226 rendes taggal gyarapodott. Az egyesület vagyona kitesz az 9. állandó befektetések lellári értékén kívül 158.035 korona 55 fillért; a folyó évi előirányzatban szerepel ovodasegélyre 4000 korona, nép- és vándorkönyvtárak létesítésére 10.600 korona, tanítói, papi és könyvtárkezelői segélyezésre 2350 korona, rendes egyesületi kiadásokra 10.340 korona. — A D. K. E. évi jelentésének közbeocsátásakor oly kéresem fordul ez uton az ország hazafias társadalmához, hogy csatlakozásával Széll Kálmán, ögróf Pallavicini Ede és Rákosi Jenő irányító munkásságát megkönyvitse; mindenemű adományok és tagdíjak a D. K. E. címere a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbankhoz Budapest intézndők; az alapító tag 200, a pártoló tag összesen 100 korona fizetését vállalja, a rendes tag fizetési kötelezettsége évi 4 korona.

Tagsági bejelentéseket a D. K. E. főtitkári hivatala (Budapest, Akácfa-utca 9.) fogad el.

K Ü L Ö N F E L É K .

— **Kinevezés.** A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetője Bíró József zalaezerségi máv. hivatalnokot a déli vasut Csáktornya állomására a m. kir. államvasutak részéről képviselőnek nevezte ki.

— **Muraköz egyházi visszacsatolási ügye:** István Vilmos dr. szombathelyi megyéspüspök átiratot intézett Bezerédj István dr. főispánhoz, hogy Vasvármegye lörvényhatósága csatlakozzék Zalavármegye átiratához és javasolja a Muraköznek a zágrábi érsekségtől való elszakítását.

— **A magyar cimor védelme.** Andrassy gróf belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi lörvényhatóság közönségéhez, elrendelte, hogy aki az ország egyesített vagy külön cimereit szándékosan elferdítve használja, illetőleg alkalmazza, ugyszintén az, aki

ezt a cimert, vagy nemzeti lobogót az állam méltóságát sértő módon használja, illetőleg alkalmazza, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pünzbüntetéssel büntetendő. E kihágások eseteiben a közigazgatásági hatóságok gyakorolják a bíraskodást.

— **Iskolalátogatás.** Feyer Gyula budapesti felsőkereskedelmi iskolai tanár mult vasárnap Csáktornyan járt, aki mint szakfelügyelő az iparostanonciskola tanulmányi viszonyait vizsgálata tárgyává tette. A szakfelügyelő meglátogatta a rajzoló csoportot, megfigyelte a tanmenetet s megtekintette a kész rajzokat, majd a tanoncok elméleti haladása iránt is érdeklődött. A látottak felett az egybegyült tantestületnek meglegedését fejezte ki s különös örömeire szolgált — mit nyomtatékosan hangsúlyozott is, a tanoncoknak a magyar nyelvben tanusított előmenetele, legkivált pedig a haladás, melyet a nyelv elsajátítása tekintetében a Horvátországból ide szakadt tanoncok felmutatnak. — Feyer Gyula szakfelügyelő Csáktornyára Perlakról jött, ahol a délelött folyamán látogatta meg az ottani iparostanonc-iskolát.

— **Iskolai vizsgálatok.** A helybeli tanítóképző-intézetben fennálló gazdasági ismerő-iskola évrő vizsgálatát június 10-én délután 2 óraker, a gyakorló iskola vizsgálatát június 20-án reggel 8 óraker lesz megtartva. A tanítóképző-intézeti magán oszályvizsgálatok nem május 27-ére, hanem június 19-ére tűzettek ki.

— **Rajz- és iparkiallítás.** Diénes Károly tanítóképző-intézeti rajztanár az intézet növendékeinek iskolai és szorgalmi munkáiból, valamint egy külön kis csoportban a gyakorló iskola néhány növendékének hasonló munkáiból június 7 és 8-án, a pünkösdi ünnepek alatt, a tanítóképző-intézet rajztermében rajz- és kézimunka-kiállítást rendez. Célja a kiállításnak egyrészt beszámolni nyilvánosan is az intézetnek a rajz- és kézimunka terén való munkálkodásáról, másrészt és főként szemléltető formában is dokumentálni az eredmények feltüntetésével az új irányu rajzoktatás mibenlétét egy a népiszkolai, mint a képezdei rajzoktatás keretén belül. Erre való tekintetből érthető az érdeklődés, mely a közönség s a vidéki tanítóság körében máris nagy mértékben megnyilatkozik, melyet fokoz az a körülmény is, hogy a kiállítást a megye tanfelügyelője, Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos személyesen nyitja meg.

— **Tavaszi mulatság.** Az Iparosifjak Egyesülete által rendezendő tavaszi mulatság a Horváth-féle kertben tartatik meg pünkösöd vasárnapján.

— **Hivatalos órák** a csáktornyai m. kir. adóhivatalban június 1-től szeptember 30-ig. Reggel 7—1-ig. Felek részére pénzkezelés 8—12-ig. Ebéd után hivatalos óra nincs.

— **A vármegye-házából.** Zalavármegye lörvényhatósági bizottsága f. hó 11-én tartotta rendes tavaszi közgyűlést Batthyány Pál gróf főispán elnökele alatt. Ami e közgyűlésen tárgyalt muraközi ügyeket illeti, azt a következőkben adjuk: 1. Csáktornya nagyközség legeltetési szabályrendelete jóvá-

hagytott. 2. Muracsány község képviselőtestületének r. kath. kántori állás szervezésére vonatkozó határozatától a jóváhagyás megtagadtatt, az iskola és ovoda államosítására vonatkozó határozat pedig jóváhagyott. 3. Dráskovec községnek a vásári helypénzdíjszabályzat módosítása tárgyában hozott határozata jóváhagyásra ajánlott. — A 211. pontból álló tárgysorozat közül aktuális fontossága volt a nagykanizsa—letenye—alsólendvai vasut ügye, a melynek építésére a vármegye kilométerenkint 6000 koronát szavazott meg. — A vármegyei távbeszélő (telefon) hálózat ügyében ugy határozott a közgyűlés, hogy a járásokat a központtal összeköli, s az ezzel felmerülő költségeket fedezi.

— **Első Leánykiházásító Egyesület m. sz.** Gyermekek- és életbiztosító intézet (Budapest, VI. Teréz-körút 40—42. szám. Alapítattott 1863-ban.) — F. év április havában 1.469,300 K értékű biztosítási ajánlat nyujtattott be és 1.233,400 K értékű új biztosítási kötvény állítottott ki. Biztosítási összegek fejében 167,707 K 37 f. fizetettelt ki. 1908. január 1-től április 30-áig bezárólag 6.285,800 K értékű biztosítási ajánlat nyujtattott be és 5.416,500 K értékű új biztosítási kötvény állítottott ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 543,403 K 16 f. és az intézet fennállása óta 12.938,289 K 07 f. fizetettelt ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik, a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett. Bövebb felvilágosítással szolgál a csáktornyai főügynökség: *Herlinger Sándor.*

— **Ramassetter-szobor Sümegen.** Sümeg város közönsége a város egyik jóltevőjének, — fehérikőaljai Ramassetter Vincének emlékét ércszoborban örökíti meg. A pompásan sikerült szoborművet, amely Ramassettert másfélszeres nagyságban, álló helyzetben ábrázolja, Istók János ismert nevű székely szobrászművészünk készítette el. A szoborleleplezési ünnepélyt ma tartják meg. Az ünnepségen számos országgyűlési képviselő vesz részt, sőt Apponyi Albert gróf kultuszminiszter is kilitásba helyezte megjelenését. A leleplezési ünnepély sorrendje a következő: 1. Reggel 9 óraker szentmise a plébánia templomban. 2. Felvonulás a szoborhoz. 3. Ramassetter emlékeztele, Pap József vezetésével énekl a Ramassetter Vince által alapított községi polgári leányiskola énekkara. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: dr. Lukonich Gábor, a szoborbizottság elnöke. 5. »A két szobor«. Óda, írta: Nógrády Jenő dr., előadja: Fürst János dr. 6. A szobrot átveszi: Kiss Antal városbíró. 7. A szobor megkoszoruzása. 8. Hymnus. Németh József vezetésével énekl a Ramassetter Vince által alapított állami reáliskola énekkara.

— **Ujtás az adóhivataloknál.** A pénzügyi közlöny legutolsó száma 29255/908. szám alatt kiadott pénzügyminiszteri rendeletet közöl, mely a m. kir. állampénztárakat

Leghathatósabb és legizletesebb hizlaló és vértisztító szer!

Számos előkelő orvosnár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!

Gyermekeknek: Siettet a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

Felnőtteknek: Utólérhetően vérvépző, gyengédkedőknél erősítő és mirigyoszlató szer, — mellbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

ENERGIN

FGY EGÉSZ DOBOZ ÁRA 2-50 KORONA.

Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az

ENERGIN VALLALATNAL PÉCSETT,

mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

(adóhivatalokat) arra nézve utasítja, hogy a kiutalt bírói letétek felvételénél, ha a bírói kiutalásban megnevezett pénzfelvételeire jogosított, a pénz felvételével más egyéttel megbíz, ettől minden egyes esetben külön kiállított és közjegyzőileg hitelesített meghatalmazást követeljenek. Az ügyvédek által pedig helyetteseik vagy irodai alkalmazottaik részére pénz, vagy érték felvételre, akár írásban, akár szóbelileg adott általános és visszavonásig szóló meghatalmazásokat el ne fogadjanak és ezek alapján kifizetéseket ne teljesítsenek. A nagy feltűnést keltő rendelet alkalmazását, melyre a gyakori visszaélések szolgáltattak okot.

— **Köszönetnyilvánítás.** Festetics Jenő gróf ur Ó méltósága a helybeli Jótékonycélu Nőegylet részére 60 koronát volt kegyes adományozni. Amidőn ezen nemes lelkű, kegyes adományt a nyilvánosság terére hozom, egyuttal fogadja gróf ur Ó méltósága egyelőnk irányában tanusított ezen ujabb, a szegények nyomorának enyhítésére szolgáló áldozatkészségeért az egyesület leghálásabb köszönetét. Csáktornya, 1908. május hó 21. Pálya Mihályné, nőegyleti elnök.

— **Jég- és tűzbiztosításokat** legolcsóbban és legelőnyösebben elintézi **BENEDIKT E. és FIA cég Csáktornyan,** a triesti általános biztosító társaság főügynöksége. A biztosítási kötvények azonnal kézbesítetnek.

— **Lopás és orgazdaság.** Klemencsics János erzsébetlaki lakos kárára f. hó 9-én d. u. 3—4 óra közötti időben Györgyike községben Pintarics Imre ottani lakos korcsmáros korcsma helyiségéből Schmidt Artur rozsnóyi (Gömörvármegye) születésű, legutóbb stridói lakos volt segédjegyző egy 72 korona értékű kerékpárját ellopta s ismeretlen irányban elmenekült; azonban káros időközben megtudta azt, hogy a tolvaj segédjegyző Alsólendván tartózkodik, a hová azonnal menve, sikerült az ottani járásörmmesterrel egyetemben Schmidt Arturt az alsólendvai vasuti vendéglőben feltalálni. Schmidt tettét vesítve, előadta, hogy a kerékpár nincs már nála, hanem azt egy ismeretlen nevű embernek eladta 6 koronáért. Ezek után az alsólendvai járásörmmester a tettesrel, valamint a károssal együtt Muraszerdahelyre menve, hol is az ottani csendőrség közreműködésével sikerült az orgazdát Verbán István muraszerdahelyi lakos személyében kideríteni, a kinek a kerékpár meg is találtatott. Schmidt Arthur, a kerékpár tolvaj a helybeli kir. járásbírósnak átadatott, Verbán István pedig orgazdaságért feljelentelt.

— **Testi sértés.** Mult hó 20-án az esti órákban Radek András gyümölcsfalvi lakos, korcsmáros Novák György ugyanottani lakost, mivel az a korcsmában gorbombakodott, úgy kilökte a helyiségből, hogy az esés következtében az orvosi látélet szerint 8 napig gyógyuló testi sértést szenvedett.

— **Lopás.** Sostarics Dániel stridói lakostól a mult hó első felében ismeretlen napon záratlan szobájából 1 darab kulcos ezüstóra apró szemű ezüsslánccal, a lánczón piros hordó alaku függelék 24 korona; 2 drb. arany kézelőgomb 16 korona, egy ariston 22 drb. hozzávaló lemezzel 46 kor., 1 drb. két kelméből készült gépész kabát 3 kor., összesen 89 korona értékben ismeretlen tettes által ellopott. A csendőrség járőre a nyomozást megéjtven, megállapította, hogy a fentti lopást a káros szolgálatában álló Kunczi Ferenc 21 éves suhanc követte el, ki tettét beismerte, s az ellopott tárgya-

kat önként eladta. A káros Kunczi megbüntetését nem kívánta.

— **Csavargótolvaj.** Drávavásárhely községben f. hó 5-re virradóra ifj. Magdalencs István ottani lakos zárt kamarájának beszegezett ablakját ismeretlen tettesek befenesztették s azon át a kamrába hatoltak s onnét 160 korona értékű sertéshúst és zsírt ellopottak. A helybeli csendőrség a nyomozást megéjtven, a lopás elkövetésével gyanúsított Semlics Máttyás stájerországi csavargót elcsipte s a bűntető bíróságnak átadta.

— **Helyi tolvaj.** Lukács György csáktornyai lakos f. hó 8-án éjjel Horváth Rózi helybeli lakosnő kárára annak záratlan konyhájából egy 5 kor. értékű ébrezstórárt és egy 2 kor. értékű szoknyát lopott el. Lukács a helybeli kir. járásbírósnak feljelentett.

— **Libatolvaj.** Kneklí Antal III. hegykerületi lakos vagy gondolkodott, hogy az új saláta mellé a jó isten libát is teremtett; neki ugyan talán salátája volt, de mit ér a saláta libapecsenyé nélkül. Fogta magát ő kelme, s f. hó 3-án délután a ráckanizsai libategelőn Lisztják János ugyanottani lakos kárára 1 drb. 1 korona értékű libát lopott. Közvetlen a lopás után azonban Kneklí meglett csipve, s a liba tőle elvétetett és a tulajdonosnak visszaadott. A libatolvaj a helybeli kir. járásbírósnak feljelentett.

— **Körelem.** Azon tisztelt gazdákat, kiknek az idei vetésnél alkalmuk volt az időkülönbséget az impregnált és a nem impregnált takarmányrépamag kikélese között megfigyelni, felkérjük, sziveskedjenek eziránti tapasztalataikat, akárhonnan szerezték is be a nem impregnált répamagot, közvetlenül Mautner Ödön magkereskedésével, Budapest, Rottenbiller-utca 33. közölni. Miatlan az idei pontos megfigyelésére a Mautner cégnek egy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelezőúton is, vele tudatni.

— **Tolvajlás.** Zserjáv Imre zalaujvári lakos kárára bezárt kamarájának ajtaját m. hó 28-ról 29-re menő éjjelen ismeretlen tettesek fejse segélyével befenesztették s a kamrában egy favéudelyben vágott zsír közé lerakva volt 50 kgr. sertéshúst és zsírt 100 korona értékben elloptak és ezután elmenekültek. A csendőrség a nyomozást megéjtette, de eredményt mindeztideig nem sikerült elérnie. A további nyomozás folyamatban tartatik.

— **Idegen ajku iskolák jutalomkönyve.** A magyar közművelődési egyesületek, sok évi megfigyeléseik után, arra a tapasztalatra jutottak, hogy az idegenajku elemi iskolai tanulók az eddig szokásos »jutalomkönyvek« helyett szivesebben fogadják és olvassák a gyermeklapokat, a melyeket, hetenkint vagy kéthetenként megismétlődő jutalmazásul, a kulturegyletek számukra előfizetnek. A kir. tanfelügyelők és a tanítók is szinte egyhanguan elismerik ezeknek a jutalom-gyermeklapoknak a magyar nyelv terjesztése szempontjából való nagy jelentőségét és kiváló fontosságát. A gyermekek meleg érdeklődéssel és szeretettel olvassák s túrelmellenül várják azt a napot, a mely meghozza nekik a várva-várt képes magyar újságot. A gyermeklap legtöbb helyen a fél talut bejárja, mindenütt nyomot hagyva az olvasók szívében — lelkében. A F. M. K. E. kezdesére most a magyarországi közművelődési egyesületek együttes fölterjesztést intéztek Wöckerle Sándor dr. miniszterelnök, Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatási, Andrássy Gyula gróf belügyi és Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszterekhez, hogy Pósa Lajos »En Újságom« című gyermeklapját, tár-

cáik terhére, az ország összes nemzetiségi vidékein és nyelvhatárain önálló iskolák legjobb idegenajku gyermekei számára fizessék elő.

— **Halálozás.** Fájdalommal és igaz részvétellel kell hirt adnunk Horváth J. Csongor haláláról, ki f. hó 21-én éjjel 48 éves korában hirtelen elhunyt. Horváth Csongor legutóbb Pécselt működött, mint vezető kir. járásbíró. Törvénykezési működését szülővárosában, Csáktornyan kezdte meg, majd Perlakon folytatta mint a járásbíró, innen Pécsre neveztek ki törvényszéki bírónak s megbizták a kir. járásbírósnak vezetésével. Ebben az évben nyerte el a táblai bírói címet és jelleglet is. Horváth Csongor minden téren kiváló ember volt. Talpig gavalléros modornál fogva a társadalmi körökben közszerelethez örveudelt. Hivataloskodásában mindenkor pontos és lelkiismeretes volt s ezért föltöltes hatóságainak nagybecsűlését érdemelte ki. A csáktornyaiak, mint a város szülőltjéről, szeretettel emlékeznek meg róla. A perlaki társadalmi élet mozgatója volt, ahol látóváza után sokáig pótolhatatlan őrül hagyott maga után. Pécselt is jelentékeny szerepet játszott, ahol nemcsak hivatalnoktársai szerették, de népszerűségnek örvendett egyéb körökben is. Halála váratlanul jött. Szívzselhűdés döntötte sirba a javakorabeli életerős férfit. Halálát neje s három gyermeke siratja. Kihűlt tetemét hallomás szerint Csáktornyára hozzák. Itt temetik a néhány hónappal azelőtt szintén hirtelen halállal kimullt édesatyja mellé. Nyugodjék békében!

— **Elvesztett mellű.** Mult kedden este egy fehér gyöngyökkel kirakolt értékes arany-mellű veszett el a Rákóczi-utcában vagy az Erzsébetterren. A szives megtalálól a szerkesztőség készségesen igazítja utba, hogy a káros félnek a megtalált tárgyal átadhassa.

— **Elített adóügyi jegyző.** A hivatali sikkasztásért letartóztatott Szondy Béla volt csáktornyai adóügyi jegyző ügyében szerdán volt meg a nagykanizsai kir. törvényszéknél a véglárgyalás. A tárgyalás során a kir. törvényszék Szondy Bélát egyrendbeli hivatalos sikkasztás büntetésben mondotta ki vétkesnek s ezért 3 havi fogházbüntetésben és 1 évi hivatalvesztésben szabta ki büntetését. Az ítéletben a vádlott megnyugodott, de a kir. ügyész súlyosbításért felebbezett.

— **A tanítónő kisasszonyok férjhez mehetnek.** A kultuszminiszter egy rendeletben a felekezeti tanítónőkre nézve kimondotta, hogy a választási jegyzőkönyvben foglalt az a kikötés, mely szerint a megválasztott tanítónő férjhez menetele esetén állásáról lemondani köteles, mint törvényes alappal nem bíró, érvénytelen.

— **A szentilonai orsz. vásár.** Az idei, f. hó 22-én megtartott szentilonai országos vásárra, tekintve a kedvező időjárást, felhajtattott mintegy 5600 drb. ló és szarvasmarha, a melyből 1214 drb. lett eladva. A lovak ára reudes volt, a szarvasmarháké azonban, tekintve a nagy szárazságot, leeseft. E vásáron Ó Felsége jencsi (Csehország) uradalmá részére 56 drb. muraközi ló vásároltatott, egyuttal az intézőség részéről kilátásba helyeztetett, hogy Ó Felsége többi uradalmái számára is még mintegy 500 darab muraközi ló fog beszeresztetni.

— **Nagy amerikai Royal-kinematograf** első magyarországi körutjában e héten városunkba érkezik. Csütörtökön este tartja a Zrinyi szálló nagytérben első előadását. Bővebbet a falragaszok.

Sve pošiljke se tičući zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna o. u. je:
Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.
Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Kak je moći čuda marhe imeti i hraniti?

Nega gazde, siromaka ili bogataša, ki si nebi željel to, da bi s čim više marhe mogel držati, ar zna, da največksega hasna od marhe ima. Samo onda si lahko obdela-va polje, ako ima dobru voznu marhu; reši se duga ili si more sve naplatiti, ako si more svako leto kakvo živinče prodati. Samo s polja živet nebi mogli, ar onda sve kaj nam obrodi bi morali prodati, gde nam je onda živis? Zato se ni treba pošpotavati iz gazdaric, kad se one tak s protuletja trsiju, da bi pun dvor svakojačke mladine: rac, žibekov, picekov nahranile, ar stoga one mnogiput silne groše moreju vun zneti i dostput na takve tajne stvari preobrnuti, kaj mora biti, a na kaj gazda nebi rada mošnju odprl. — Svakojačku živinu je vrédno držati i povati, ar ako drugo ne, bařem naš trud nam platiju, pak z nećim se itak moramo pri domu bavaviti.

Največksega hasna nam nosiju marha: konji i krave. Morem reći takaj i svinje, nego zbog pogibelji, zbog betega simo čuda-put i kvarni. — Najrašji držimo rogatu marhu. Nego zarad gmajne i zbog pase nišće več nema tuliko kak su negda mogli držati, da su celo leto v gmajni pasli. Ve je treba čuda krme več v leti pohraniti, s čim bi v zimi mogli hraniti. Zato si nišće neufa više marhe ostaviti, kak misli, da bude mogel od brige hraniti. Istina, ovak je i treba. Nego kak velim, s takvim pućom nigdar nebi mogli hraniti šteru glavu i za trgovinu, kaj nam pak je jako potrebno. Ljudi si samo ovak probaju pomoći, da malo bolje mršavu ili jalovu kravu ili telicu kupiju, pak da je breha, ili da ju malo popraviju, onda ju nazaj prodaju za nešteru kurunu dobička. Nego kaj ima od toga hasna? Ve da je krma stalno dost draga! Tuliko, da si delo vćini iz svojom marhom, a ne da bi mu što za plaću vćinil. Tuliko ima hasna. Ovi, ki stalno trgujeju s marhom, ovim se još najbolje to splaća. Nego za poljodjelavca je najbolje, ako si sam pripova voznu marhu i hrani tuliko, da svako leto more nekaj i prodati.

Kak bi bilo to moći? Tak, ako dost krme ima na zimu. Velim na zimu, ar v leti, makar je treba negda i izgotovom, za zimu potrebnom krmom hraniti, zato uvek nabereju gazdarice i deca tuliko draća, da v leti lahko zdržava marhu.

Sena, detelje i takve krme se svaki trsi, da si dost pripravni. Nego kak je moći sparati s krmom? Tak, ako i obroka daje-mo marhi, onda si tretju stran krme prispa-ramo. Za obrok je pak najbolša burgunda, kak vi velite kukorica.

Ako što fertalj mekote posadi tam mu s kukoricom zraste 5—6 vozov; to je dost

na obrok, skup s sećkom, kaj iz 5—6 kri-zov ritka se nareže. To je dost 2—3 kra-vam ćelu zimu na den dvaput. Ako pol mekote dobre, — gnojne zemlje zaseja-mo s kukoricom onda moremo 5—6 glav od brige hraniti ćelu zimu. To vam sve morem preporučati zato, ar sam ja sam to sprobaj. Pak ne samo da si prehranimo marhu, nego i za mesara je moremo pop-raviti, s pištati. Pak ne samo sećkom, nego iz svakojačkimi plevami skup moremo h-raniti. Pleve pak vi svi na gnoj hitite, ovak je pak pohraniti morete. V zimi ves den kurite. Ovak morete uvek jeden lonc s ko-sane kukorice skuhati i z njom vu ćeburu pripravnu sećku ili pleve poparite, fletno zmešate i pokrijete. Kaj v jutro poparite iz onim na večer, kaj večer poparite iz onim v jutro hranite, i budete vidli, kak malo druge krme bude vam onda potrebno. Ja imam z rende mekotu zemlje, nikaj više orane zemlje nemam, pak sam jeden latat s kukoricom zasadi; samo zato, da poka-žem, kak sam negda tam doli, kak je treba s kukoricom zahajati. Vidim, da si i tu žene posadiju malo kukorice, nego samo tuliko, kak naprimer šalate; i tak gušto. Onda njoj zraste za škař, za dva po prst ili kak mark-va tenke kukorice, i to par dni lahko poh-rani. Ako si pak redovito, kak je treba po-sadi barem fertalj mekote, onda celo leto more brati listje za svinje i za mladinu, kaj je takaj veliki hasen, pak ima na zimu za marhu fini, jako dober obrok. Kak je treba saditi, ili sejati kukorićino seme? Na rede, pak poleg mogućnosti jako zaran s protu-letja, odmah kak se sněg raztali, makar onda još jedenput sněg opadne na njega. Zato je potrebno zemlju već v jesen pri-praviti, prirediti. Na protuletje, da zemlju drugoć obrnete, to je moći u šjednu vćiniti seme samo odzgora kraj sake druge, ili ako su brazde jako široke, makar kraj sake brazde malo bliže kak kuruzu spuščate je treba podmetati, i iz motikom, ili iz zuba-ćami malo zemlje na nje potegnuti. Zato velim je treba zaran seati, ar je onda zemlja još mokra, vlažna. Ako nebi vte-gnuli zaran na protuletje sejati, nego kesnje, onda je dobro seme na 2—3 dni vu škařu vu vodu namoćiti, ar vu suhi zemlji nem--re šiti.

Zvun duhana, nikakvo silje neda tuliko hasna kak kukorica. To pak saki gazda more probati, pak bude videl, da se ta stvar povati jako splaća. Delo z njom je skorom ravno takvo kak s kuruzom. Prvu kop sa-mo med redi draća splějemo, da se redi poznaju. Drugu kop ju preredito i prep-ućemo, gde je morti gušto sišla, i gde fali, tam presadimo. Ako je još potrebno, tak koli želve, da se drugoga sega posla rešimo, ako je smetna, onda ju još jedenput oko-pamo. Vidite nešteri, štere sam nagovarjal, ove tretje kopi su se samo bojali. Pak kaj

je to pol mekote zemlje okopat. Makar bi jeden sam delal, ako se dobro na zajtre-kuje, potlam dobro na obeduje, od jutra do večera sam lahko vćiti toga posla. Pak ve-rujte mi, ovak bi mogli već marhe držati i ovak bi mogli leže do peněz dojt i sve naplaće od brige splaćati.

Ogenj vu Gardinovci.

Naša najveksa nesreća je velika nemar-nost i lahkoumnost, da se sami po svojoj muki i težkoći nećemo o potiti, i življenje si poleg pravice i reda pobolšati; nego biva sve dalje tak kak je bilo: prez reda, od brige. Svaki se samo rada dići, hvati, ter neprestalho kvařka, kak kavrah: »Ja sam svoj gazda, ono delam, kaj očem! Nije istina! Mi svi smo pod Bogom v drućtva. Do-movina, orsag je drućtvo, kak rećem obitelj. Svaki ćlan ili kotrig ovoga drućtva se mora podvrći onim zakonom, onim naredbam, po-leg šterih orsag, občine, familija obstati, i svoj imetek, službu, i tak svoje dobro obr-aniti more. Kaj bi bilo onda iz svęta, da bi svi tak rekli, kak nešteri lampaki imaju navadu, štere zloćesiga srca ljudi, tak zvani farizeuši na to nahćaju!? Dajte dragi! Najte se suprodstaviti ćinovnikom, voditeljom va-sim, poslušnite nje, i zvršite njive opomene, budete vidli, da nas nebude dragi Bog po-hodil, tak nemilo i tak gustoput iz svojimi ostrimi kařtigami, kak vezda.

Evo nam je pęda opet Gardinovski strahoviti ogenj. Zabađava prepoveda v školi učitelj, da deca šibice v ruku prijeti nesmeju, ako njim otec, mati i pušiti dopustiju. Glejte samo, da od Sv. Križa ali od drugud iz prošćenja dimo ideju, kak puše i popeva v red s oćom njegov 10—12 lęti stari sinek. Još mu se krivo vidi, da ga ćlovek opomi-nja, kak more to detetu dopustiti?! Ali glejte gosti. Svi, kuliko jih je god, mali i veliki, svi pored pušiju. Otec, mati mu da peneze na cigariju ili na cigarelline. Gda je pak doma, da mu otec neda peneze, kaj onda napravi? Kuruzu, graha jeće proda, da si veliku, betežnu želju odvrne, pak skrivećki puše gde za kozlicom, ili gde drugdi. Rodi-telji, roditelji, sto je pokvaril vašu decu? Ako se kakva nesreća pripeti, sto je kriv? Ali je moći ovu nesreću na dobro vćiniti? Ne, nigdar nęl v školu na navuk samo zato pusti deće, ar se kařtigne boji. Doma pred decom kuće i puše, zbog ćesa je to potreb-no, zakaj mu se tuliko vućti, im nebude fiskarijuš, nit sudec. Vidite dragi, na takvi roditeljev decu svi morate brigu imeti; kaj roditelji pokvariju, iz opominanjem, iz lju-beznostjum popravite vi, ar koji vu jednoj občini skup živimo, kak da bi jedna fami-lija biti, moramo skup držati, i jeden-drugomu iz navukom i iz ćinom moramo na pomoć biti. Samo takva familija ima pošterje pred

celom občinom i pred svima ljudmi, štera je Boga boječa i jeden drugoga stujeju, starašim i roditeljom se pokoravaju. Samo ona občina i on orsag more napredovati, gde stanovniki stujeju zakone i zadržavaju naredbe štere su za njivo dobro vun dane.

Zato vi roditelji i poglavari sami morate uvěk dobri peldu i primer kazati vu familiji, vu občini, prvi morate včiniti ono, kaj od drugi potrebujuete. Nego oštro i marljivo pazite nato, da ono, kaj ste zapovedali, da ono zvršuju. Velim, onda se nebude mogla nesreća tak s nenadja pripetiti, kak ov veliki i strahoviti ogenj u Gardinovci.

13-ga ovoga meseca dopoldne ob 10-ü vuri se je vuzgalo pri Kollarics Jánosá hiži. Vu onóm velikom, kak viler jakom vetru u kratkoj pol vuri je zgorelo 6 hiž, 55 gospodarski stanja, mnogo i mnogo oružja i čuda mladine. Vu ovoj velikoj nesreći su siromaški ljudi ki na polju, ki vu Čakovcu na pijacu bili. Kvar je tak veliki, da još nit prešarcali ni bilo moći. Kaj je siromakom pak ne zgorelo, to su njim nišvrđdi lopovi pokrali. Ve si premislite ovi ljudi, ovi siromakov veliku žalost. Čelo življenje se za to bori i skrbi, da bi si pod starost na svojem imetku mogel glavu na počinek deti, a vezda je u jednom hipu prez sega ostal. Nit falaček kruha nemre si dali deci, nit opravicom nje omotali.

Gospodin sudec je odmah moljbenicu pisal vicekomušu, da bi se slobodno za ove siromake pogorelce vu ime Božje bralo.

Dragi prijatelji! Smilujte se ovim siromakom! Budite njim na pomoć, gda su tak nemilo i tak nezužno kvarovali. Svaka občina, svaki gazda tu u Medjimurju ki s menjšim, ki iz vekšim darom, ki s penezi, ili s hranom, opravom, krmóm naj bude na pomoć siromakšim pogorelcóm, šteri su ve vu jako velikoj sili i težkoći.

Opominjamo i za vaše dobro vas prosimo, dajte si sve sekurirati; Bog nedaj, da bi pogoreli, nego za ov mali intereši i sekuraciju, kaj je treba svako leto platiti, ipak se ne mora človek tak velikoga straha v živati; ako bi pak pogorel, bar ima nekvu pomoć, prvu podporu, s čém more svoj veliki kvar bar malo popraviti. Poslušnite, dajte si sve sekurirati!!

Politički pregled.

Kaj Magdić hoće ?

Morebiti bude mi na to netko odgovoril da Magdić Petrica hoće, da bude takva pravica, da njega nebudu mogli odsuditi nigdi na svetu. Jer on se ima najviše bojati od suda, jer znate dragi megjimorci šest-najst tužbah leži proti Magdiću. Gde zagorce, gde zagorci ga tužuju, da jim je poštenje zel, a druge opšanil. Taj veliki apostol, koj sebe drži za najmuđrešega človeka na svētu, kak negda Petrica Kerempuch, bi Vam zvun toga još i nekaj drugo rad. Došlo mu je na pamet, da bi on moral postati drugi odkupitelj medjimurcov, da bi je odkupil za onu šparkasu vu Varaždinu, kojoj je i on jedna leva ruka.

Ali naj bude kraj šati. Slušajte me dragi medjimurci, kaj Vam hoće naš mili Magdica. On je govor držal vu orsackim saboru i rekel je »Dajte nam našu Fiumu. Dajte nam nazaj naše Medjimurje«.

Čujte Petricu! Fiumu je on prodal po drugiput Magjarskoj kada je podpisal fimsku rezoluciju. Kaj onda išče Fiumu, koja je

već i predi pred stotina ljetmi magjarska bila, pak je to i priznal i on vu rezoluciji. A kaj hoće sa Medjimurjem? Nikaj menje, kak da bi Medjimurje k Zagorju rad preklopiti. On bi rad bi zagorski kralj, kak negda Petrica Kerempuch.

Medjimurje je samo dve ljeta spadalo k Varaždinu. Čez jezero ljet je navek k Magjarskoj spadalo, ali i Varaždin je spadal pod Magjarsku, jer negdašnja Horvatska je tam bila, gde su sada ličani i dalmatinci. Turopolje je bilo još magjarsko i turopoljci su još i den denes magjarski plemenitaci. Pak ipak denes gospodinu Magdiću dojde na pamet, da bi iz Medjimurja rad zagorce stvaral. — Zakaj? da se njegov žep puni, kak negda sa onimi amerikanskimi penezi. Jer Medjimurje je malo premožneša zemlja kak Zagorje, pak ako Magdića za Medjimurje boli glava nije čudo, jer i vol ima rajše bolšu pasu, kak lušju.

Mi bi samo radi znali, koj medjimurec bi bil tak bedast da bi svojom voljom vu vuze išel. Jer pod Magdićovim kraljestvom bi sigurno mu huje bilo kak mu je sada da z magjari vu miru živi. Čez jezero ljet je medjimurec oštal, govor svoj jezik, najviše jih govori i magjarski i nikaj mu nefali. Ali kada bi pod Magdićove ruke došel onda bi se morál navčiti lěrski a nazadnje bi moral vlahom postati, jer kak čitamo vu novinah vu čeljoj Horvatskoj se sada buni narod, jer bi ga radi prisilili takva gospoda, kak je Magdić, da naj prestupi na vlašku veru, tojest naj se k Srbiji preklopi.

Ali ipak koj bi to rad zmed naših medjimurcov, da se on nezove više medjimorec nego zagorec ili vlah, onda si lahko more. Naj samo proda sve tu, pak si naj kupi grunta vu zagorju ili vu podravini, bude, vre videl kak ga izprešaju.

Mi neverujemo, da bi bil takov medjimurec, on je mišmaš, jer on je već i to rekel, da je magjar, a drugiput pak punta proti magjarom. Zato ga bude Magdić sigurno pitat, kultko je dobil.

Magdić pazi se!

KAJ JE NOVOGA ?

— **Zaruki.** Dr. László Béla čakovski fiskariuš si je zaručil gospodičnu Cvetkovic Giziku ljubeznu kćer šparkasse direktora Cvetkovic Antuna.

— **Sejem.** V Podturnu svako leto na junius 8 spadajući sejem je ovo leto na junius 9 prenešeni.

— **Vizita.** Ki su zbog kakvoga zroka vizitu zamudili, budeju v Nagykanizu pozvani, gde svaki mesec 5-ga, jutro ob 8-mi vuri se budeju morali pri soldački komissiji javiti.

— **Ogenj.** V Kotoribi 10-gi ovoga meseca se je vužgel Dolencics Pavla škedenj, od ovoga se je vužgala i zgorela njegva hiža, takaj još dve hiže, škedenj, koci, stala, 2 svinje, 1 tele. Kvar je poprilički 2000 kurun veliki. Ali kaj je ov kvar prama onoj velikoj tugi i žalosti, kaj vezda ovi siromaški ljudi imaju! Kak se čuje, ovu nesreću su nepazljivo, samoladna deca zrokuvala. Ej, ej roditelji, zabadav su lépe škole i ovoda, ako decu rajši za žibeki ili na pasu pošiljate, kak tam.

— **Tatbina.** Zorian Mara iz Polstrave se je štela na čakovskim staciju malo počivniti. Med tem je jedna nepoznata žena šteta je njejnoga pakleca čuvala iz ovoga

41 kurun penez i nekaj oprave vkrala, i s tem zginula. Zandari ju iščeju.

— **Sednica varmegjinske administratralne komisije.** Iz med velikoga broja administratralni poslov ove sednice imenuje mo ove: Vicekomuš je javil, da je vu varmegiji bilo spisano 12347 dečkov na štelingu. Na vizitu je ni došlo 2324. Na 3 leti je ostalo 1482, za rezerviste 436. Sve skupa 1918. Gosp. kr. školski inspektor je javil, da je u više mesti s občinskimi poglavari sednice držal, gde se budu občinske škole orsagu prekdale, ili na novo orsacke škole podigle.

— **Varmegjinska sednica** ne dopuša Muracsány občini kantorski posebni stališ oteljeliti. Ovoda i štola će biti orsacka

— **Novi penez.** Juniusa 22-ga budeju novu formu 20 kurun papirnati penezi vun dani.

— **Nepazljivi Poljar.** Kele Antal i Hervai Istvan nagykanizski poljari, kak su kraj Principališ zvane vode išli, su spazili čuda divji rac. Hervai prime pušku, da med nje streli, nego nesreća se je pripetila; ar kak — kak ne Kele Antona je v hrbet strelil kojega ve v špitalju vraćiju. Hervai je javljeni k sudu.

— **Pijanščina je kaštiga Božja.** Zanati János vu Csehi kraj Sümega bi bil moral jednoga glibokoga zdenca čistiti; nego nesređen človek je pijan bil. Pak kak se je spravil vu vědro, da te ga doli pustiti, zorne se vun i opadne nuter vu 9 klaifrof gliboki zdenec. Mrtvoga su ga vun potegnuli. Vdovica s trema sirotami tuğuje za skrbitelja i odhranitelja svoje dece.

— **Žalostno pripćenje.** Vu Lendavi su se rad imeli Simonka István i Cumka Yelica. Nego pucin otec je nikak ni štet dopustiti, da bi se venčati bili mogli, i prepovedal je dečki da bi k njivoj hiži dohadjal. Puca si je to tak jako na srce zela, da je smrtno zbetezala. Nemili otec je ve na smrtnoj postelji dopustil, da su se zeli. I sirota mlada sneha je od veselja iz suznimi očmi zaspala navěke.

— **Najdjena stvar.** U Čakovcu u Jókai-uvlici se je našla jedna od žepue vure zlata, kruga medalija za fotografiju. Čija je je, more si ju pri kotarskomu sudcu prek zeli.

— **Streil se je.** Iz Hohenembsa nam naš domorodec Jánkovic Izidor piše, da se je tam varaški glasoviti doktor strelil — majuša 15-ga. Kaj ga je na ov žalosten čin genulo, nē moći znati. Ženu i 6 dece je vu najvejšoj žalosti ostavil.

— **Službene vure** vu čakovskim po-reznim uredu budu se obdržavale od juniuša 1-ga do 30-ga septembra vjutro od 8 do 12 vure. — Popoldn je ured zaprt.

— **V topleno dēte.** Jako nesrečno je pohodil v Liget falu zvanaj občini Mlinarić Elek, 11 lēt stari dečec. 22-ga aprila se odpravil k Muri, koja blizo teču — igral. Na bregu se moralo igrati siromaško dēte, da se mu poškliznula noga i on je v Muru opal, koja ga najenput pod se spravila. Stareši su ga pod večer, da su vidli, da ga od nikud ne iškali po celom selu, ali zabadav nišci je nē znal povedati, de je njihov glu-honěmi sinek. 24-ga aprila je Žizek Peter išel do Mure i tam kre brega spazil, da co-večja ruka stoji vu iz vode. Najenput se odpravil k Špiclin Jožefu, kojemu je predao kaj je videl, i onda su obadva ođišli na ono mesto i s jednimi zubačami vun potegnuli v toplenika, v kojem su spoznali, da je to Mlinarić Elek, kojega stareši već dva dni iščeju. — Čela stvar je prek bila

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, urednika u Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijvi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna o. na je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četveri leta 2 kor.
Pojedini brojevi koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Kak je moći čuda marhe imeti i hraniti?

Nega gazde, siromaka ili bogataša, ki si nebi željel to, da bi s čim više marhe mogel držati, ar zna, da največksega hasna od marhe ima. Samo onda si lahko obdela-va polje, ako ima dobru voznu marhu; reši se duga ili si more sve naplatiti, ako si more svako leto kakvo živinče prodati. Samo s polja živeti nebi mogli, ar onda sve kaj nam obrodi bi morali prodati, gde nam je onda živis? Zato se ni treba pošpotavati iz gazdaric, kad se one tak s protulelja trsiju, da bi pun dvor svakojačke mladine: rac, žibekov, picekov nahranile, ar stoga one mnogiput silne groše moreju vun zneli i dostput na takve tajne stvari preobrnuti, kaj mora biti, a na kaj gazda nebi rada mošnju odprl. — Svakojačku zivinu je vrédno držati i povati, ar ako drugo ne, barem naš trud nam platiju, pak z nečim se itak moramo pri domu baraviti.

Največksega hasna nam nosiju marha: konji i krave. Morem reči takaj i svinje, nego zbog pogibelji, zbog betega smo čuda-put i kvarni. — Najrajši držimo rogatu marhu. Nego zarad gmajne i zbog paše nišče već nema tuliko kak su negda mogli držati, da su celo leto v gmajni pasli. Ve je treba čuda krme već v leti pohraniti, s čim bi v zimi mogli hraniti. Zato si nišče neufa više marhe ostaviti, kak misli, da bude mogel od brige hraniti. Istina, ovak je i treba. Nego kak velim, s takvim putom nigdar nebi mogli hraniti šteru glavu i za trgovinu, kaj nam pak je jako potrebno. Ljudi si samo ovak probaju pomoći, da malo bolje mršavu ili jalovu kravu ili telicu kupiju, pak da je breha, ili da ju malo popraviju, onda ju nazaj prodaju za nešteru kurunu dobička. Nego kaj ima od toga hasna? Ve da je krma stalno dost draga! Tuliko, da si delo včini iz svojom marhom, a ne da bi mu što za plaću včini. Tuliko ima hasna. Ovi, ki stalno trgujeju s marhom, ovim se još najbolje to splača. Nego za poljodelavca je najbolje, ako si sam pripova voznu marhu i hrani tuliko, da svako leto more nekaj i prodati.

Kak bi bilo to moći? Tak, ako dost krme ima na zimu. Velim na zimu, ar v leti, makar je treba negda i izgotovom, za zimu potrebnom krmom hraniti, zato uvek nabereju gazdarice i deca tuliko drača, da v leti lahko zdržava marhu.

Sena, detelje i lakve krme se svaki trsi, da si dost pripravi. Nego kak je moći sparati s krmom? Tak, ako i obroka daje-mo marhi, onda si tretju stran krme prispáramo. Za obrok je pak najbolša burgunda, kak vi velite kukorica.

Ako što fertalj mekote posadi tam mu s kukoricom zraste 5—6 vozov; to je dost

na obrok, skup s sečkom, kaj iz 5—6 kri-žov ritka se nareže. To je dost 2—3 kra-vam celu zimu na den dvaput. Ako pol mekote dobre, — gnojne zemlje zaseja-mo s kukoricom onda moremo 5—6 glav od brige hraniti celu zimu. To vam sve morem preporučati zato, ar sam ja sam to sprobal. Pak ne samo da si prehranimo marhu, nego i za mesara je moremo pop-raviti, s pistati. Pak ne samo sečkom, nego iz svakojačkimi plevami skup moremo hra-niti. Pleve pak vi svi na gnoj hitite, ovak je pak pohraniti morete. V zimi ves den kurite. Ovak morete uvék jeden lonc s ko-sane kukorice skuhati i z njom vu čeburu pripravnu sečku ili pleve poparite, fletno zmešate i pokrijete. Kaj v jutro poparite iz onim na večer, kaj večer poparite iz onim v jutro hranite, i budete vidli, kak malo druge krme bude vam onda potrebno. Ja imam z rende mekotu zemlje, nikaj više orane zemlje nemam, pak sam jeden falat s kukoricom zasadi; samo zato, da poka-žem, kak sam negda tam doli, kak je treba s kukoricom zahajati. Vidim, da si i tu žene posadiju malo kukorice, nego samo tuliko, kak naprimer šalate; i tak gusto. Onda njoj zraste za škač, za dva po prst ili kak mark-va tenke kukorice, i to par dni lahko poh-rani. Ako si pak redovito, kak je treba po-sadi barem fertalj mekote, onda celo leto more brati listje za svinje i za mladinu, kaj je takaj veliki hasen, pak ima na zimu za marhu fini, jako dober obrok. Kak je treba saditi, ili sejati kukoricino seme? Na rede, pak poleg mogućnosti jako zaran s protu-letja, odmah kak se snég raztali, makar onda još jedenput snég opadne na njega. Zato je potrebno zemlju već v jesen prip-raviti, prirediti. Na protulelje, da zemlju drugoć obrnete, to je moći u tjednu včiniti seme samo odzgora kraj sake druge, ili ako su brazde jako široke, makar kraj sake brazde malo bliže kak kuruzu spuščate je treba podmetati, i iz motikom, ili iz zuba-čami malo zemlje na nje potegnuti. Zato velim je treba zaran seati, ar je onda zemlja još mokra, vlažna. Ako nebi vteg-nuli zaran na protulelje sejati, nego kesnje, onda je dobro seme na 2—3 dni vu škaču vu vodu namočiti, ar vu suhi zemlji nem-re siti.

Zvun duhana, nikakvo silje neda tuliko hasna kak kukorica. To pak saki gazda more probati, pak bude videl, da se ta stvar povati jako splača. Delo z njom je skorom ravno takvo kak s kuruzom. Prvu kop samo med redi drača spléjemo, da se redi poznaju. Drugu kop ju prerediti i prepučemo, gde je morti gusto sisla, i gde fal, tam presadimo. Ako je još potrebno, tak koli žetve, da se drugoga sega posla rešimo, ako je smetna, onda ju još jedenput oko-pamo. Vidite nešteri, štere sam nagovarjal, ove tretje kopi su se samo bojali. Pak kaj

je to pol mekófe zemlje okopati. Makar bi jeden sam delal, ako se dobro na zajtre-kuje, potlam dobro na obeduje, od jutra do večera sam lahko včiti toga posla. Pak ve-rujte mi, ovak bi mogli već marhe držati i ovak bi mogli leže do peněž dojt i sve naplačke od brige splaćati.

Ogenj vu Gardinovci.

Nasa največka nesreća je velika nemar-nost i lahakoumnost, da se sami po svojoj muki i težkoći nečemo o potiti, i življenje si poleg pravice i reda pobolšati; nego biva sve dalje tak kak je bilo: prez reda, od brige. Svaki se samo rada diči, hvali, ter neprestalno kvarka, kak kavrah: »Ja sam svoj gazda, ono delam, kaj očem! Nije isti-na! Mi svi smo pod Bogom v društvu. Do-movina, orsag je društvu, kak rečem obitelj. Svaki član ili kotrig ovoga društva se mora podvrći onim zakonom, onim naredbam, po-leg šterih orsag, občine, familija obstati, i svoj imetek, službu, i tak svoje dobro obraniti more. Kaj bi bilo onda iz sveta, da bi svi tak rekli, kak nešteri lampaki imaju navadu, štere zločestoga srca ljudi, tak zvani farizeuši na to nahecaju!? Dajte dragi! Najte se suprodstaviti činovnikom, voditeljom vašim, posluhните nje, i izvršite njive opomene, budete vidli, da nas ne bude dragi Bog po-hodil, tak nemilo i tak gustoput iz svojimi oštrimi kaštigami, kak vezda.

Evo nam je pelda opet Gardinovski strahoviti ogenj. Zabadvava prepoveda v školi učitelj, da deca šibice v ruku prijeti nesmeju, ako njim otec, mati i pušiti dopustiju. Glejte samo, da od Sv. Križa ali od drugod iz prošenja dimo ideju, kak puše i popéva v red s očom njegov 10—12 lét stari sinek. Još mu se krivo vidi, da ga clovek opom-nja, kak more to detetu dopustiti?! Ali glejte gosti. Svi, kuliko jih je god, mali i veliki, svi pored pušiju. Otec, mati mu da peneze na cigariju ili na cigarelline. Gda je pak doma, da mu otec neda peneze, kaj onda napravi? Kuruzu, graha jejece proda, da si veliku, betežnu zelju odvrne, pak skrivečki puše gde za kozlicom, ili gde drugdi. Rodi-telji, roditelji, sto je pokvaril vašu decu? Ako se kakva nesreća pripeti, sto je kriv? Ali je moći ovu nesreću na dobro včiniti? Ne, nigdar ne! V školu na navuk samo zato pusti deče, ar se kaštige boji. Doma pred decom kune i psuje, zbog česa je to potrebu-no, zakaj mu se tuliko vučti, im ne bude fiskarijuš, nit sudec. Vidite dragi, na takvi roditeljev decu svi morate brigu imeti; kaj roditelji pokvariju, iz opominanjem, iz lju-bežnostljam popravite vi, ar koji vu jednoj občini skup živimo, kak da bi jedna fami-lija bili, moramo skup držati, i jeden-drugomu iz navukom i iz činom moramo na pomoć biti. Samo takva familija ima poštenje pred

celom občinom i pred svema ljudmi, štera je Boga boječa i jeden drugoga stujeju, starašim i roditeljom se pokoravaju. Samo ona občina i on orsag more napredovati, gde stanovniki stujeju zakone i zadržavaju naredbe stere su za njivo dobro vun dane.

Zato vi roditelji i poglavari sami morate увек добру пелду i primer kazati vu familiji, vu občini, prvi morate učiniti ono, kaj od drugi potrebujete. Nego oštro i marljivo pazite nato, da ono, kaj ste zapovedali, da ono izvršuju. Velim, onda se ne bude mogla nesreća tak s nenadja pripetiti, kak ov veliki i strahoviti ogenj u Gardinovci.

13-ga ovoga meseca dopoldne ob 10-ći vuri se je vuzgalo pri Kollarics Janosa hiži. Vu onom velikom, kak vilier jakom vetru u kratkoj pol vuri je zgorelo 6 hiž, 55 gospodarski stanja, mnogo i mnogo oružja i čuda mladine. Vu ovoj velikoj nesreći su siromaski ljudi ki na polju, ki vu Čakovcu na pijacu bili. Kvar je tak veliki, da još nit prešarcati ni bilo moći. Kaj je siromakom pak ne zgorelo, to su njim nišvrēditi lopovi pokrali. Ve si premislite ovi ljudi, ovi siromakov veliku žalost. Čelo življenje se za to bori i skrbi, da bi si pod starost na svojem imetku mogel glavu na počinek deti, a vezda je u jednom hipu prez sega ostal. Nit falacec kruha nemre si dati deci, nit opravicom nje omotati.

Gospodin sudec je odmah moljbenicu pisal vicekomušu, da bi se slobodno za ove siromake pogorelce vu ime Božje bralo.

Dragi prijatelji! Smilujte se ovim siromakom! Budite njim na pomoć, gda su tak nemilo i tak neudžno kvarovali. Svaka občina, svaki gazda tu u Medjimurju ki s menjšim, ki iz vekšim darom, ki s penezi, ili s hranom, opravom, krmom naj bude na pomoć siromaskim pogorelcem, šteri su ve vu jako velikoj sili i težkoći.

Opominjamo i za vaše dobro vas prosimo, dajte si sve sekurirati; Bog nedaj, da bi pogoreli, nego za ov mali interesi likuraciju, kaj je treba svako leto platiti, ipak se ne mora človek tak velikoga straha u živati; ako bi pak pogorel, bar ima nekvu pomoć, prvu podporu, s čem more svoj veliki kvar bar malo popraviti. Poslušnite, dajte si sve sekurirati!!

Politički pregled.

Kaj Magdić hoće ?

Morebiti bude mi na to netko odgovoril da Magdić Petrica hoće, da bude takva pravica, da njega ne budu mogli odsuditi nigdi na svetu. Jer on se ima najviše bojati od suda, jer znate dragi megjimorci šest-najst tužbah leži proti Magdiću. Gde zagorce, gde zagorci ga tužuju, da jim je poštenje zel, a druge opšanil. Taj veliki apostol, koj sebe drži za najmuđrešega človeka na svētu, kak negda Petrica Kerempuh, bi Vam zvun toga još i nekaj drugo rad. Došlo mu je na pamet, da bi on moral postati drugi odkupitelj medjimurcov, da bi je odkupil za onu šparkašu vu Varaždinu, kojoj je i on jedna leva ruka.

Ali naj bude kraj sati. Slušajte me dragi medjimurci, kaj Vam hoće naš mili Magdica. On je govor držal vu orsačkim saboru i rekel je »Dajte nam našu Fiumu. Dajte nam nazaj naše Medjimurje«.

Čujte Petricu! Fiumu je on prodal po drugiput Magjarskoj kada je podpisal flišmuku rezoluciju. Kaj onda išče Fiumu, koja je

već i predi pred stotina ljetni magjarska bila, pak je to i priznal i on vu rezoluciji. A kaj hoće sa Medjimurjem? Nikaj menje, kak da bi Medjimurje k Zagorju rad preklopiti. On bi rad bił zagorski kralj, kak negda Petrica Kerempuch.

Medjimurje je samo dve ljeta spadalo k Varaždinu. Čez jezero ljet je navek k Magjarskoj spadalo, ali i Varaždin je spadal pod Magjarsku, jer negdašnja Horvatska je lam bila, gde su sada ličani i dalmatinci. Turopolje je bilo još magjarsko i turopoljci su još i den denes magjarski plemenitaci. Pak ipak denes gospodinu Magdici dojde na pamet, da bi iz Medjimurja rad zagorce stvaral. — Zakaj? da se njegov žep puni, kak negda sa onimi amerikanskimi penezi. Jer Medjimurje je malo premožneša zemlja kak Zagorje, pak ako Magdica za Medjimurje boli glava nije čudo, jer i vol ima rajše bolšu pasu, kak lujsu.

Mi bi samo radi znali, koj medjimurec bi bil tak bedast da bi svojom voljom vu vuze išel. Jer pod Magdićovim kraljestvom bi sigurno mu huje bilo kak mu je sada da z magjari vu miru živi. Čez jezero ljet je medjimurec oštal, govor svoj jezik, najviše jih govori i magjarski i nikaj mu nefali. Ali kada bi pod Magdićove ruke došel onda bi se moral navēri lērski a nazadnje bi moral vlahom postati, jer kak čitamo vu novinah vu čeloj Horvatskoj se sada buni narod, jer bi ga radi prisilili takva gospoda, kak je Magdić, da naj prestupi na vlašku veru, tojest naj se k Srbiji preklopi.

Ali ipak koj bi to rad zmed naših medjimurcov, da se on nezove više medjimurec nego zagorec ili vlah, onda si lahko more. Naj samo proda sve tu, pak si naj kupi grunta vu zagorju ili vu podravini, bude, vre videl kak ga izprešaju.

Mi neverujemo, da bi bil takov medjimorec. Morebiti Jurak, ali on nije medjimurec, on je mišmaš, jer on je već i to rekel, da je magjar, a drugiput pak punta proti magjarom. Zato ga bude Magdić sigurno pitat, kuliko je dobil.

Magdić pazi se!

KAJ JE NOVOGA ?

— **Zaruki.** Dr. László Béla čakovski fiskariuš si je zaručil gospodičnu Cvetkovics Giziku ljubeznu kecr šparkasse direktora Cvetkovics Antuna.

— **Sejem.** V Podturnu svako leto na junius 8 spadajući sejem je ovo leto na junius 9 prenešeni.

— **Vizita.** Ki su zbog kakvoga zroka vizitu zamudili, budeju v Nagykanizu pozvani, gde svaki mesec 5-ga, jutro ob 8-mi vuri se budeju morali pri soldački komisiji javiti.

— **Ogenj.** V Kotoribi 10-ga ovoga meseca se je vuzgel Dolencsics Pavla škedenj, od ovoga se je vuzgala i zgorela njegva hiža, takaj još dve hiže, škedenj, koci, štala, 2 svinje, 1 tele. Kvar je popriliki 2000 kurun veliki. Ali kaj je ov kvar prama onoj velikoj tugi i žalosti, kaj vezda ovi siromaski ljudi imaju! Kak se čuje, ovu nesreću su nepazljiva, samoladna deca zrokovala. Ej, ej roditelji, zabadav su lépe škole i ovoda, ako decu rajši za žibeki ili na pasu pošiljate, kak tam.

— **Tatbina.** Zorjan Mara iz Polstrave se je stela na čakovskim staciju malo počivniti. Med tem je jedna nepoznata žena štera je njejnoga pakleca čuvala iz ovoga

41 kurun penez i nekaj oprave vkrala, i s tem zginula. Zandari ju išeju.

— **Sednica varmegjinske administrativne komisije.** Iz med velikoga broja administrativni poslov ove sednice imenujemo ove: Vicekomuš je javil, da je vu varmegiji bilo spisano 12347 dečkov na štelingu. Na vizitu je ni doslo 2324. Na 3 leti je ostalo 1482, za rezerviste 436. Sve skupa 1918. Gosp. kr. školski inspektor je javil, da je u više mesti s občinskimi poglavari sednice držal, gde se budu občinske škole orsagu prekdale, ili na novo orsačke škole podigle.

— **Varmegjinska sednica** ne dopuša Muracsány občini kantorski posebni stališ otemeljiti. Ovoda i škola će biti orsačke

— **Novi penezi.** Juniusa 22-ga budeju novu formu 20 kurun papirnati penezi vun dani.

— **Nepazljivi Poljar.** Kele Antal i Hervai Istvan nagykanizski poljari, kak su kraj Principališ zvane vode išli, su spazili čuda divji rac. Hervai prime pušku, da med nje streli, nego nesreća se je pripetila; ar kak — kak ne Kele Antona je v hrbet strelil kojega ve v špitalju vraćuju. Hervai je javljeni k sudu.

— **Pijanščina je kaštiga Božja.** Zanati Janos vu Csehi kraj Sümega bi bil moral jednoga glibokoga zdenca čistiti; nego nesređen človek je pijan bil. Pak kak se je spravil vu vědro, da te ga doli pustiti, zorne se vun i opadne nuter vu 9 klaifrof gliboki zdenec. Mrtvoga su ga vun potegnuli. Vdovica s trema sirotami tuğuje za skrbitelja i odhranitelja svoje dece.

— **Žalostno pripēčenje.** Vu Lendavi su se rad imeli Simonka István i Cumka Yelica. Nego pućin otec je nikak ni štel dopustiti, da bi se venčati bili mogli, i prepovedal je dečki da bi k njuvoj hiži dohadjal. Puca si je to tak jako na srce zela, da je smrtno zbetežala. Nemili otec je ve na smrtnoj postelji dopustil, da su se zeli. I sirota mlada sneha je od veselja iz suznimi očmi zaspala navēke.

— **Najdjena stvar.** U Čakovcu u Jókai-čulici se je našla jedna od žepue vure zlata, kruga medalija za fotografiju. Čija je je, more si ju pri kotarskomu sudcu prek zeli.

— **Streil se je.** Iz Hohenembsa nam naš domorodec Jankovics Izidor piše, da se je tam varaški glasoviti doktor strelil — majuša 15-ga. Kaj ga je na ov zalosten čin genulo, nē moći znati. Ženu i 6 dece je vu najvejšoj žalosti ostavil.

— **Službene vure** vu čakovskim pozreznim uredu budu se obdržavale od juniuša 1-ga do 30-ga septembra vjutro od 8 do 12 vure. — Popoldan je ured zaprt.

— **V topleno dēte.** Jako nesrečno je pohodil v Liget falu zvanaj občini Mlinarić Elek, 11 lét stari dečec. 22-ga aprila se odpravil k Muri, koja blizo teču — igrat. Na bregu se moralo igrati siromasko dēte, da se mu poškliznula noga i on je v Muru opal, koja ga najenput pod se spravila. Stareši su ga pod večer, da su vidli, da ga od nikud ne iškali po celom selu, ali zabadav, ništi je nē znal povedati, de je njihov gluhošni sinek. 24-ga aprila je Žizek Peter išel do Mure i tam kre brega spazil, da co večja ruka stoji vun iz vode. Najenput se odpravil k Špiclin Jozeću, kojemu je predal kaj je videl, i onda su obedva ošli na ono mesto i s jednimi zubacami vun potegnuli v topleniku, v kojem su spoznali, da je to Mlinarić Elek, kojega stareši već dva dni išeju. — Čela stvar je prek bila

dana lendavskomu kr. sudu, koj je dēte dal zakopati, jer se dosvedočilo, da su tu roditelji nikaj nē krivi.

— **Za pogorēlce** v Pōlōske občini su sledeći darovali: Károlyszeg občina 14 K. 30 f., Felsődomboru 11 K. 84 f., Delejes 7 K. 40 f., Ujhegy 4 K. 70 f. Petkovics József 1 K., Mártonhalom občina 10 K. 36 f., Királylak 21 K. 60 f., Hétvezér 2 K., Felsőmihályfalva 20 K. 50 f., — sve skup 93 K. 50 f. Znamo za ove občine, da su 1907-ga leta bili jako nesrečne, jer njim je tuča strahoviti kvar napravila v goricah, pak su itak nē bili skraćeni darovali, da je bila reč: pomoći nesrečnim pogorelcem. — S tim su pokazali, da oni čutiju ljubav v svojem srcu prama bližnjemu svojemu, pomoreju mu onak kak moreju. Lepi je to čin, i vreden, da ga svaki čovek k srcu zeme. — Naj njim gospodin Bog naplati jezero i jezero put!

— **Iztraživanje** Jambrovics Józsefa krznara je čakoski kotarski veliki sudac zbok nekakve pogreške na 50 K. strofa kaštigal, i ako nebi imel z česa platiti, onda bi moral 3 dni sedeti. Nego Jambrovics je pred kaštigom na nepoznato mesto vušel, zbok česa ga ve veliki sudac da iztraživati,

— **Smrt** Hergar Istvan, penzionirani podjasprišt plebanuš v Muraszentmariji je 5-ga majašva vumrl. Pokojnik je 78 lēt bil star, 48 lēt kak svećenik. Jedno 12 lēt je bil v Drávavásárhelyu za kapelana, odonut odišel na faru, de je podpunoma 38 lēt živel. Naj počiva vu miru božjem!

— **Tatbina.** Od Novak Janoša z Királylaka su iz nahizja hrastove doge vkrali do 28 K. vrednosti i 18 črešnjovih blanj. Žandari su odmah počeli iskati nepoznatoga tolvaja, ali zabadač, nē su mu mogli na trag dojtj. Nego ve, 14-ga majašva se čela trvar obrnula. Žandari su zazvedili, da je tat sam isti gazda. Novak je bil v Ameriki, i kajti je nē imel peneza dimo oditi, zato je zdoma prosil 1400 korun. — Ve, da je dimo došel, je opet počel na lehkoma živeti, više lenjarij kak delal, k tomu čuda trošil. Za svaki krejcar je ne ufal ženi povedati, još menje od nje prositi, zato se brzčas tak pripetilo, da je ne mogel drugač do penez dojtj, kaj je svoje stvari spokral i prodal, a ženi pak lagal, da su to stranijski lopovi napravili. — Novak taj, da bi on bil krivec. Iztraga bude već pokazala, kaj je vu stvari jeli je on krivec, ili što drugi. — Čela stvar leži pred kotarskim kr. sudom.

— **Zniknul je.** Szabolics Ferenc poljar iz Legrada je ove dneve zdoma odišel i od potlag ga ne nazaj. Njegovi poznanci veliju, da je brzčas v Dravu skočil, jer je višeput rekul, da se skonča.

— **V Szombathelyu,** kak s veseljem čujem, je prestal pogibeljni beteg tifusz, šteri se je već tam i na okolici bil počel širiti. 21-ga jesu već nazaj počeli vu svi skola vučiti.

— **Novi tunel.** Kak iz pripovesti znamo, već v prošlom vremenu jesu ljudi, prēm koli gradov ili festungov, tajne gainge delali pod zemljom, po šteri su mogli vun-uter iti, ako bi je neprijatelj okoliš. Vezda su već i 10—20 kilometarov kroz brēg prevrtani tuneli, kud se cugi voziju. Naj novije pak već i pod morjem delaju takve tunele, kud se je moći po cugu peļjati. Med Bostonom (Amerika) i med jednim otokom se je vezda odprl takov jeden tunel pod morjem, šteri je pol tri kilometre dugi.

— **Doli je opal s luftbalona.** Već u zraku bi čovek tak sigurno rad putuval,

kak po zemlji ili na ladji po vodi. Luftbalon je nē moći ravnati; kam veter puše tam ga sobom nese. Nego kuštni ljudi jesu već iznašli takvu mašinu, štera se i vu zraku da ravnati. U Nemškoj grof Zeppelin, u Ameriki Santos Dumont i Wright brati su već višeput sprobali svoje mašine, i moremo reći, kak štējemo, srečno. Nego nešteri den je Willeur Wright nesrečen bil. Mašina mu se je zaletala vu jeden breščec, pak se je sa zdrōbila. Na sreću, Wright se je samo malo pobil i bude mogel znovič sastaviti zrakmašinu.

— **Tuča-1 ogenjosjeguravanje** na najfalešo i najkorisno rieši **Benedikt E. i Sin firma u Csáktornya.** Glavna agentura od triestke obćenito osjeguravanje družve. Osjeguravanje obveznice se odmah uručiju.

— **Za Pōlōske i Pōtrēte** pogorelce sledećih su darovali:

Bányavár. Horváth Mihály 20 f. Tukszar Pál 50 f. Szoldat Éva 20 f. Polzski Simon 20 f. Polzski Boldizsár 20 f. Zadravec László 40 f. Novak Antal 20 f. Novak Pál 40 f. Francics Márton 20 f. Kozma Mária 20 f. Szoldat Márk 20 f. Dunyko György 40 f. Gunyics András 60 f. Deban Mátyás 40 f. Meszarics Ivan 1 K. Skvore András 50 f. Tukszar György 40 f. Rosenkranc Mátyás 40 f. Goricsanec Márton 1 K. Szoldat Imre 40 f. Turk Florián 20 f. Mungyar István 30 f. Turk Márton 40 f. Vidra András 20 f. Razlek Ferenc 1 K. Mungyar Tamás 20 f. Kolac Iván 20 f. Tarandek Gaspar 40 f. Zerna Mátyás 40 f. Polzski Mária 30 f. Dobosics Mihály 40 f. Zadravec Imre 20 f. Novinics Mátyás 20 f. Szovar Mátyás 20 f. Novak András 40 f. Meszarics Balint 40 f. Turk Ivan 1 K. Zadravec Bálint 30 f. Mungyar Pál 40 f. Mungyar Klara 20 f. Radikovics Mihály 30 f. Steinitz Márton 1 K. 20 f. Mungyar Mihály 60 f. Varga Sándor 2 K. Kramar József 40 f. Cilar András 40 f. Gunyics Ferenc 40 f. Novak Boldizsár 40 f. Tomasics Imre 1 K. Tarandek Ferenc 50 f. Se skup 23 Kor.

— ... i **odpusti nam duge naše, kak i mi odpuščamo dužnikom našim.** V Pečuhu su spomena podigli onim v miru počiva — jućim francoskim soldatom, ki su pred 100 let pod Napoleonom prvim proli nam vojuvali, i ki su ve v Pečuhu pokopani. Svečanost će biti 31-ga majašva, na šteroj će francoski i naš korman nazočen biti Spomena su s vitežkim nakanenjem njivi magjarski prijatelji dali podići.

Od gosenic.

Na protuletje smo opominjali ljude, da bi gosenjičina gnjezda obrali, ne samo iz sadvonoga drēvja, nego i iz svakojačkoga drēvja, štero je na gruntu, ili na vrtu.

Jesu ki su posluhnuli, jesu ki su ne. Nezna človek bi se smejal ili srdil, da čuje neštere proste muže, lukače da veliju, da se ove gosenice ve po drēvju iz ovi pahocin napraviju, kaj je na drēvovom steblu. Sami vidiju, kak se neštera gosenica doli pušča, ili pak gori potegne, da sama pustli nit, pahocinu.

No ve već druge pomoći nē, nego fondati gosenice. Navadno su sve gde na kupu na steblu. Svežite si na droščec krpu, ili kakvu kefu, pak u jednu posudu ili vu črep nalejite petroljuma i iz ovim mažite gosenice. Ovak pogineju i ovak je lahko fondate. Ove gosenice su se sve iz oni jajci zvalhe, štere su na tenki svrži okoli kak duga karičica omotane. Ljudi navadno to nit neobiraju doli, a ove su je najpogibelnije, ar se nezvaliju na jedenput, zato je onda uvek puno drēvo.

Ki pak imate gorice, idite tam višeput gledati, ar i v gorica po trsu su se počele

širiti nekve čalarne gosenice, štere ne samo listje, nego i mlado šibje spojeju i tak uništiju lahko ves plod. Zato imajte si brigu na to, prēm ve prvi put da se počne takva kuga, ar ako stoga, iz ti gsenic metulji postaneju, kletu još već gosenic bude. Zato marljivo fondajte nje i vu gorica.

Gorice.

Špricajte si, ki si već nebi bili, ov tjeđen zasegurno gorice. Vrēme za gorice jako dobro stoji. Peronospora se još ne vidi, nego ako bi nam Bog deždja dal, vutim toplom vremenu bi se jako i fletno razširila, i uništila bi vam sve gorice. Zato ki ste još nē ov tjeđen je već za silu špricati. Materijala već znate i to kak je potrebno napraviti. K jeden hektoliter vode je potrebno pol kile galice i pol kile, još bolje tri ftralje kile frisko vgašenoga vapna. Vapno nesme biti dugo stojeće prēm lansko.

Tuliko napravite toga materijala, kaj vam je na jedenput dost za špricati. Ako vidite, da će vam sfaliti onda najte samo s vodom doljati, nego si znovič napravite tuliko, kaj vam dost bude.

Pesma od ljubavi.

Zimska mije nočka Illačno mi je jutro Došel sam ja k tebi Draga Dobro Jutro!	Maro tebi ime Rožmarin kitica Rožmarin kitica Maro šoj Marica.
Dobro jutro Bog dej, Maro! tebi i mej; Veselo ti srce. Budi tak kak i mej.	Naj mi tuguвати, Maro! tebi i mej; Maro devojčica Modra fiolica
Stani mi se gori Vesela mi budi Vesela mi budi Kak veliju ljudi.	Rasla bu nam ruža, Vu malim verčaku Vu malim verčaku Šipek vu obluku.
Zapopēvaj Maro Da te gora čuje Da te gora čuje I to Megjmurje.	Pisal sam ti pesme V malim Megjmurju V malim Megjmurju Med mlade devojke.
Ja sam ti ružica S imenom Marica Goluba si zovem Al' mu ime neznam.	Devojkam na radost Junakom veselje Tak kak bu i v našim Življenju veselje.
Ljepši bi ga zvala Dab' mi majka dala Da mi majka dala Koja navēk kara.	Naj ti se neplaču Črne oči tvoje, Jer buš žalostila Snjimi srce moje.
Hodi Maro hodi Zmenom na šetanje Koja povēm tebi Golubova ime.	Malo Megjmurje Mesto ovo ravno Vu tebi previba Me veselje drago.
Meni ti je ime Tulipan čerleni Tulipan čerleni Klinčec razvijeni	Kak mi zima mine Tak mi žalost zgine Dojde protuletje I moje veselje.
Maro šoj Marica Moja buš ružica Kad mi zorja vsehne Tak mi Maro zdehne.	V leti sam vesela Al kad dojde jesen Nemine mi vura Da ja tužna nisem.
Zato nikaj meni Otec Bog nebeski, Ja sam tebi ran tak Kak je črv zemeljaki.	

Novak Mátyás.

Obznana uredničtva.

V. M. Johnstown. Vašu prošnju smo zvršili. Kak lēpo je, da se tak zdaleka zmislite za svoju dragu domovinu. Bog dal, da se s čim predi budete mogli včekať one vugodne vure, da se iz svojim prijatelji od lica do lica videti budete mogli. Svi vaši prijatelji i mi vas iz srca pozdravljamo.

paros s kereskedő előfizetőink czégét e rovatban díjmentesen közöljük.

IPAROS és KERESKEDŐ előfizetőink névjegyzéke.

iparos s kereskedő előfizetőink czégét e rovatban díjmentesen közöljük.

Bádogos: Hübsch Manó, (faazénraktár) Csáktornya Dornier Sándor "	Férfi szabók: Ivacsics Ignác, Csáktornya Bedics Ferencz, szabó Csáktornya	Mészáros: Nuzsy Mátvás, Csáktornya	Vászonkereskedő: Szivonesik Antal, Csáktornya
Börkereskedő: Máyer Testvérek, Csáktornya	Férfi és női divatárúk: Zrínyi Viktor, Csáktornya	Órás és ékszerész: Pollák Bernát, Varázdin	Vendéglők: Deutsch Adolf, nagyvend. Drávavásárhely Kovács Mihály korcsmáros Drávavásárhely Hajas József, Csáktornya Pecsnornik Ottó, "
Borbély és fodrász: Nádasdi Nándor, Csáktornya Mik Szilárd, "	Fűszerkereskedések: Schwarz Mór kereskedő Drávavásárhely Todor R. utóda, Csáktornya Gráner Testvérek, "	Pezsgőgyár: Morakózi pezsgőgyár, Csáktornya	Hencsey Gábor, "
Butorraktár: Schwarz Lipót, Varázdin Butor és koporsóraktár. "	Ifj. Premecz Miklós, "	Pék: Stolczer József, Csáktornya	Antonovics József, "
Horák Odón Csáktornya	Sostaries Pál, Periak Szeiwerth Testvérek Szombathely Vesselényi-utcaza	Szobafestő és mázoló: Vidovics János Csáktornya	Becsey Albert, "
Czipész: Masztnak József, Csáktornya	Kávéházak: Hajas József, Csáktornya Horváth Géza, "	Szállító és deszkakeresk. Löbl Mór és fia, Csáktornya	Horváth Mihály (Fehér galamb) "
Divatáruháza: Herzer Izidor, Csáktornya Liszt és Brodnják, Stridó	Gerstmann Lipót, "	Tejet és tejtermékeket Csáktornyára házhoz szállít Bányavári gazdaság.	Kelemen Imre, "
Eredeti Singer varrógépek: Singer Co., Árpád-utca Csáktornya	Képfestő: Scheiber Mór, Csáktornya	Uveg és porcellánkeresk: Todor. R. utóda, Csáktornya	Mráz Jenőné "
Épület és műlakatos: Rosenberg Sándor Csáktornya	Kőfaragó és sirkő készítő: Tersztenyák Bódog, Csáktornya	Üri- és női divat, játék és diszmiárúk: Kelemen Béla, Csáktornya	Prusztáz Alajos, "
	Likörgyár: Hochsinger M. és fiai Csáktornya készíti a híres »Glória« sósborszeszt 12 üveg bérmentve 5 korona	Vaskereskedés: Prostenik Gusztáv, Csáktornya Bernyák Károly, utóda "	Deusch Zsigmond, "

Könyv-papír- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: Strausz Sándor Csáktornya.

Férfi, női- és gyermek eső- és napernyő-raktáramat

teljesen kiárusítom.

Hallatlan olcsó árak!

ZRINYI VIKTOR

divatáruháza, Csáktornya.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 68,
 által a legjelentősebb áruk mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhuro-cséplők,
 tisztító-rosták, konkolyozók, keszáló- és aratógépek,
 aszénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet J.
 kapálók, szecsavágók, répvágók, kukorica-
 morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
 aczál-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
 egyéb gazdasági gépek.

Pártoljuk a HÁZAI kereskedelmet!

**Szén-, Koks-, Briket-,
 Kovácsszén- és antracit-fogyasztók,**
 gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézelek, — **mielőtt szük-
 ségletüket fedezik,** — bizalommal forduljanak

Radnay Károly céghez
 BUDAPEST, Váci-körút 78.

Sürgöny-czím: ANTRACIT, BUDAPEST.
 Interurban-Telefon 164.

Legkifünőbb minőségek, különlegességek, — Gőzszállításra és cséplésre rendeléseket ké-
 összes ipari, gazdasági és házi czelokra. — sőbbi szállításra már most feladni kérem.

720 7-10

755 4-50

4 miniszteri jóváhagyás.

- 1.) A berlini földművelésügyi miniszter úrtól II/20 07.
- 2.) A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII/20 06.
- 3.) A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól IV./13 07.
- 4.) A berlini földművelésügyi miniszter úrtól X./15 07.

„RATIN” mint legbiztosabb egér- és patkányirtószer van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag pathánybacillus 3 korona; 1 adag egér-bacillus 1 korona 80 fillér.

Prospektus kívánatra ingyen. — Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja

„Ratin” bakteriológiai laborató-részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedárusítása

HAAN BÉLA
 Budapest, VII., Rottenbiller-utca 26/8.

ELADÓ

*12 darab különböző méretű és hosszúságu négyszögletre ki-
 ücsölt száraz*

tölgyfatömb

Artner Ferenc
 korcsmárosnál Zsedény.

12 komada svakojačke dužinjavi i debeljnivi stesano suhe

hrastove drëve

izvantoga do 100 boričov med kojimi su lernezi i roženice nego sirove, ima na prodaju

Artner Ferenc
 krčmar u Zsedényu.

774

Sherlock Holmes

Nick Carter

Buffalo Bill

detektiv regényei, magyar és német nyelven kaphatók :

Strausz Sándor
 könyvkereskedésében Csáktornya.

Minden füzet egy ön-
 álló befejezett mű.

Motorvevők figyelmébe!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30 szám alatti gyárban bármikor

üzemben megtekinthetők.

Teljes
 jóállás
 kifogástalan
 üzemért!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!
 13-14 éves fiu is kezelheti!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 db elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról. 644 18-26

HIRDETÉSEK

felvételnek
 a lap kiadóhivatalában.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomstillapító szernek bizonyult közvényenél, oszánál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzessel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K 2- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
 Mindennapi szétküldés.

Gabona árak. — Cienna zítka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill
Buza	Pšenica	20.00—
Rozs	Hrz	15.00—
arpa	Ječmen	13.00—
Zab	Zob	13.50—
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.55—
Fehér bab uj	Grah beli	14.00—
Sárga bab	zuli	12.00—
Vegyes bab	zínésan	11.50—
Kendermag	Konopljeno seme	22.20—
Lenmag	Len	20.00—
Tökmag	Koščice	20.00—
Bükköny	Grahorka	12.50—

Egy-két polg. iskolát végzett fiú

tanulónak

felvétetik

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvnyomd. Csáktornya.

Egy jó erkölcsű flu (fizetéssel vagy ellátással)

tanulóul felvétetik

KELEMEN BÉLA uri-női-divat
áruházában Csáktornya.

GOLDBERGER A. V.

HIRDETÉSI IRODA

BUDAPEST, IV., „RÖSER BAZÁR“-BA

(KÁROLY-KÖRUT 22.)

HELYEZTETETT
ÁT!

Vadászok figyelmébe.

fegyverek, revolverek

30-50 százalékkal

olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet.

Halászlát, vadászati, torna, vívó és egyéb felszerelésekből állandóan dús raktár.

Földes L.

fegyver és sportcikkék üzlete.

Budapest, II. Rákóczy-ut 6.

Naponta 100 csomagot küldök vidékre.

20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhetők.

607 19-52

Görcsstillapító és szélhajtó

hódanycsöppök

1844. óta elismert legjobb háziszser az étvágy emelésére és az emésztés előmozdítására.

Egy üveg ára 1 kor.

Kevesebb mint 2 üveg (ládával együtt 2 K. 50 fill. utánvétellel) nem küldhető. Kapható:

BITTNER GYULA, gyógyszerárban

GLOGNITZ (Alsó-Ausztria.)

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy Csáktornya a „Csáktornyai Takarékpénztár R.-T.“ épületében

DÚSAN FELSZERELT

óra-, ékszer- és látszerészeti áruüzletet

nyitottam. — A legjobb minőségű schweizeri zseb-, fal- és ébresztő-órákat, arany-, ezüst- és kinaezüst DISZTÁRGYAKAT tartok raktáron.

Nagy választék ajándéktárgyakban!

Javításokat pontosan, gyorsan és jutányosan eszközölök.

Szives pártfogását kérve maradok teljes tisztelettel

Rosenfeld J.

Egy jó erkölcsű flut tanulóul felveszek.

753 4—*

SIEG. FISCHL & Co. Klagenfurt

rozsszesz, sajtolt-élesztő- és malátagyár.

Ajánlja:

MALTOSIN-ját (sütőmaláta.)

713 9-10

A süteményt sokáig friss és izletes állapotban tartja, azt könnyűvé, tetszetősebbé teszi és szép színt, tartóságot ad. Megtakarít sok tejet, cukrot. Képviselőlet és raktár Csáktornya és vidékére:

Stráhia Testvérek Csáktornya.

Ugyanoda naponta friss élesztőt szállítunk.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —30, —60, 1. — és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis poloskák ellen üvegekben —40, —80, 1.20, 2.60 és 5. K. kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

20-02 517

Kapható: **Stráhia Testv. és ifj. Premecz Miklós** cégnél.

A tisztességes becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT” kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. 728

Ennélfogva mindenkit a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomtatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljék a „Zacherlin” névre.